

РОЗДІЛ X. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

УДК 342.3

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.01.65>

НА ШЛЯХУ БОРОТЬБИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ПРОТИ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ

Глобенко І.О.,

доктор філософії зі спеціальності 081 Право,
старший науковий співробітник
Науково-дослідного інституту
морського і космічного права

Глобенко І.О. На шляху боротьби українського народу проти російської агресії.

В статті визначено, що війна є найвищим ступенем загострення стосунків між Україною та Російською федерацією на шляху боротьби українського народу проти російського окупанта, яка буде відбуватися до тих пір доки український народ не здобуде перемогу над тоталітарним режимом Путіна, застосовуючи усі можливі військові, економічні, гуманітарні, медичні, юридичні та інші засоби до повного відновлення справедливості та виплати контрибуцій по відношенню до держави України та українського народу.

Протистояння Збройних сил та інших силових структур України проти Збройних сил Російської Федерації відбувалося на територіях Донецької та Луганської областей після окупації Криму аж до 2022 року. Загалом, Росія анексувала український півострів Крим та здійснила сепаратистський режим в Донецькій та Луганській областях, поставляючи на їхню територію війська та зброю.

Відповідно до цього, політична нестабільність в Україні, обрання Європейського вектору розвитку, прагнення нею вступити до асоціації Європейського союзу та Організації Північноатлантичного договору (НАТО), небажання мати будь які відносини з країною-агресором зумовили початок війни між Україною та Росією.

Для перемоги України в цій війні необхідно: - продовжити військовий опір проти Росії; - українській армії перейти в контрнаступ та вигнати окупантів з нашої землі; - підтримка державою громадян України та створення сприятливих умов для продовження їх життя в умовах збройного конфлікту та зменшення еміграції молодого покоління; - підтримка західних держав-союзників та введення ними жорстких санкцій для знищення Путінського режиму та економіки Росії; - використати всі можливі методи недопущення ядерної війни; - після перемоги громадяни України та особи які постраждали у наслідок військових дій мають право на контрибуцію від Росії.

Ключові слова: боротьба, війна, відновлення, військовий злочин, держава, народ, протистояння, російська агресія, справедливість, Україна.

Hlobenko I.O. On the way to the struggle of the Ukrainian people against Russian aggression.

The article states that the war is the highest degree of aggravation of relations between Ukraine and the Russian Federation in the struggle of the Ukrainian people against the Russian occupier, which will take place until the Ukrainian people win over Putin's totalitarian regime, using all possible military, economic, humanitarian, medical, legal and other means to the full restoration of justice and payment of contributions to the state of Ukraine and the Ukrainian people.

The confrontation of the Armed Forces and other power structures of Ukraine against the Armed Forces of the Russian Federation took place in the territories of Donetsk and Luhansk regions after the occupation of Crimea until 2022. In general, Russia annexed the Ukrainian peninsula of Crimea and carried out a separatist regime in Donetsk and Luhansk oblasts, supplying troops and weapons to their territory.

Accordingly, political instability in Ukraine, the choice of the European vector of development, its desire to join the European Union and the North Atlantic Treaty Organization (NATO), unwillingness to have any relations with the aggressor country led to the war between Ukraine and Russia.

For Ukraine's victory in this nation, it is necessary to: - continue military resistance against Russia; - the Ukrainian army to counterattack and expel the occupiers from our land; - state support for the citizens of Ukraine and the creation of favorable conditions for prolonging their lives in armed conflict and reducing the emigration of the younger generation - support for Western allies and imposing tough sanctions to destroy the Putin regime and Russia's economy; - use all possible methods to prevent nuclear war; - after the victory, citizens of

Ukraine and victims of hostilities have the right to a contribution from Russia.

Key words: struggle, war, recovery, war crime, state, people, confrontation, Russian aggression, justice, Ukraine.

Актуальність теми. Війна – це страшне слово, яке прийшло до України в буквальному сенсі та ведеться Російською Федерацією на території нашої незалежної, суверенної держави з квітня 2014 року завуальовано та з 24 лютого 2022 року відкрито.

Війні ніколи немає виправдань, незліченна кількість людських жертв, зруйновані міста та скалічені долі, руйнування економіки держави та неможливість ведення спокійного мирного життя для населення – це всі ті, негативні чинники на які чекають обоє зі сторін ведення військового конфлікту.

Для того, щоб майбутні покоління розуміли та цінували мирне життя, слід ніколи не допускати війни та застосовувати будь які в першу чергу дипломатичні засоби, необхідні для збереження миру.

Огляд останніх досліджень. До проблематики визначення ознак та шляху боротьби українського народу проти російської агресії звертали свою увагу такі вітчизняні та зарубіжні вчені: В. Авер'янов, М. Айшервуд, О. Бандурка, О. Баринцев, Барнсбі Роберт, В. Бевзенко, Ю. Битяк, Є. Болотіна, В. Брижко, О. Вдовіна, В. Власюк, В. Галунько, В. Гаращук, Є. Гетьман, А. Гордієнко, М. Дамірчиєв, О. Данильян, А. Демидов, О. Джафарова, П. Діхтієвський, В. Доценко, С. Залкін, Ю. Климчук, І. Михасюк, П. Мансур, Г. Певцов, Т. Пояркова, Ю. Радковець, Рівс Шейн, Л. Савін, Я. Середницький, С. Сідченко, Г. Френк, К. Хударковський, П. Черник та інші. Проте, до аналізованих нами питань вони зверталися лише побічно, досліджуючи інші більш загальні, спеціальні чи суміжні виклики.

Мета статті полягає в тому, щоб на основі праць вчених визначити ознаки та хронологію боротьби українського народу проти російської агресії.

Виклад основних положень. На нашу думку, передумовою початку протистояння українського народу, проти агресії Російської федерації стали події Євромайдану.

Євромайдан — масова багатомісячна акція протесту в центрі Києва, яка розпочалася 21 листопада 2013 року у відповідь на призупинення українським урядом підготовки до підписання угоди про асоціацію між Україною та Євросоюзом та підтримана виступами населення в інших регіонах України [16].

Після цих подій, був послаблений вплив української влади на всі управлінські процеси в Україні, за якими слідували безповоротні наслідки оку-

пації Кримського півострова Російською федерацією.

Тимчасова окупація Автономної Республіки Крим і Севастополя Росією — насильницьке протиправне тимчасове відторгнення більшої частини Кримського півострова, розташованого у межах українських адміністративних одиниць — Автономної Республіки Крим та міста Севастополя від України та одностороннє незаконне включення їх до складу Російської Федерації на правах суб'єктів федерації — «Республіки Крим» та «міста федерального значення Севастополь», що було проголошено Російською Федерацією 18 березня 2014 р. (нібито внаслідок так званого «референдуму про статус Криму» 16 березня 2014) [7; 8; 9; 10; 11].

У кінці лютого — початку березня 2014 перекинуті з Росії і кримських баз Чорноморського флоту РФ війська без розпізнавальних знаків, скориставшись моментом зміни влади в Україні внаслідок Євромайдану, окупували Кримський півострів. Також було створено збройне формування з російських «козаків», яке називало себе «самооборона Криму». 16 березня 2014 на території Криму і міста Севастополя пройшов референдум про статус півострова, за результатами якого Росія включила Крим до свого складу. Ні Україна, ні ЄС, ні США не визнали це незаконне голосування й початок тимчасової окупації Криму [12].

Фактично ж результати «референдуму» і явка на нього були повністю сфальсифіковані російським керівництвом: так, згідно з доповіддю Ради при президентові Російської Федерації з розвитку громадянського суспільства і прав людини, було підраховано, що фактична явка на референдумі в Криму склала лише 30 відсотків, серед яких тільки від 50 до 60 (на відміну від російського числа в 97 %) відсотків обрали входження в Росію [13; 14; 15].

Відповідно до вищезазначеного, окупація Кримського півострову стала початковою точкою на шляху протистояння українського народу проти російських окупантів.

Після вищезазначених дій, враховуючи на той час слабкість української влади, яку зумовила поворотна подія - Євромайдан, злочинний Уряд Російської Федерації розпочав військовий конфлікт на території Донецької та Луганської областей.

Відповідно до тлумачного словника української мови, війна – це організована збройна боротьба між державами, суспільними класами тощо [1].

Війна на сході України або Війна на Донбасі — збройний конфлікт, розпочатий російськими загонами, які вторглися у квітні 2014 року на територію українського Донбасу після захоплення Російською Федерацією Криму, серії проросійських виступів в Україні і проголошення «державних суверенітетів» ДНР та ЛНР. Конфлікт має характер міжнародного [2].

Відповідно до вищезазначеного, ми можемо стверджувати що збройний конфлікт був розпочатий ще у 2014 році Російською Федерацією, хоча її злочинний уряд офіційно не визнавав присутність військ на території держави Україна.

Ряд українських політиків називає війну на сході України «гібридною війною» Росії проти України [3; 4; 5].

Бойові дії війни на Донбасі почалися із захоплення 12 квітня 2014 року російськими загонами, керованими офіцерами спецслужб РФ, українських міст — Слов'янська, Краматорська і Дружківки, де захоплено у відділках МВС зброєю російські диверсанти озброїли місцевих колаборантів і прийняли до своїх лав. В умовах неспротиву місцевих силових структур України, а іноді й відкритої співпраці [6].

Таким чином, протистояння Збройних сил та інших силових структур України проти Збройних сил Російської Федерації відбувалося на територіях Донецької та Луганської областей після окупації Криму аж до 2022 року. Загалом, Росія анексувала український півострів Крим та створила сепаратистський режим в Донецькій та Луганській областях, поставляючи на їхню територію війська та зброю.

Ще однією ключовою подією в боротьбі українського народу проти російської агресії можна вважати офіційне визнання незалежності «Донецької» та «Луганської» народних республік.

Росія вважає територіями «ДНР» та «ЛНР» усю територію Луганської та Донецької областей України. Про це заявив Володимир Путін на пресконференції у Москві. МЗС Росії робило заяву, що Москва визнає «ЛНР» та «ДНР» у тих межах, у рамках яких керівництво «республік» здійснює свої повноваження. 21 лютого ватажки так званих «ДНР» та «ЛНР» звернулися до президента Росії Володимира Путіна з проханням визнати незалежність цих утворень. Також вони попросили укласти договір про дружбу та співпрацю між «ДНР» та «ЛНР» і Росією, передбачивши співпрацю у сфері оборони. І вже ввечері 21 лютого Путін у тривалому телевізійному виступі оголосив, що підтримає звернення самопроголошених республік [17].

Міністр закордонних справ Великої Британії Елізабет Трасс, зазначила що визнання президентом Путіним «Донецької народної республіки» та «Луганської народної республіки» незалежними державами демонструє кричуще нехтування зобов'язаннями Росії згідно з Мінськими домовленостями. Цей крок є подальшою атакою на суверенітет і територіальну цілісність України, сигналізує про кінець Мінського процесу і є порушенням Хартії ООН. Він демонструє рішення Росії обрати шлях конфронтації, а не діалогу [17].

Таким чином, ця подія стала передостаннім кроком на шляху вторгнення Російської федерації

на територію незалежної, суверенної держави – Україна.

Російське вторгнення в Україну 2022 року — відкритий військовий напад Росії на Україну, розпочатий 24 лютого, в 5 годині ранку 2022 року. Вторгнення є частиною російсько-української війни, розв'язаної Росією 2014 року, участь у якій Росія постійно заперечувала. Військова кампанія почалася після тривалого нарощування російських військ з листопада 2021 року вздовж кордону України з РФ і Білоруссю та визнання органами влади Росії 21 лютого 2022 р. терористичних утворень на території України — «ДНР» і «ЛНР» — як державних утворень. Неодноразово різні ЗМІ, західні та українські політики розцінювали накопичення російських військ біля кордонів з Україною як підготовку Росії до війни з Україною [18; 19; 26].

Близько 5 години за київським часом (UTC+2) 24 лютого президент РФ Володимир Путін оголосив про військову операцію нібито з метою «демілітаризації та денацифікації України»; через кілька хвилин почалися ракетні удари по всій Україні, в тому числі поблизу Києва. Російські війська вдерлися до України поблизу Харкова, Херсона, Чернігова, Сум, увійшовши з Росії, Білорусі та тимчасово окупованого Росією Криму. Разом із Росією війну проти України веде й Білорусь, з прикордонних районів якої завдають ракетних ударів по території України і яка згодом ввела свої війська. Контрольоване Росією Придністров'я (Молдова) також є потенційною загрозою [20; 21; 22; 23; 24; 26].

Щоб виправдати вторгнення в Україну та зміну її влади на проросійську, путінська Росія розпочала широку пропаганду. Головною тезою Росії було те, що в Україні нібито панує нацизм, підтримуваний Заходом, і відбувається геноцид росіян, яких Росія повинна врятувати [25; 26].

Таким чином, політична нестабільність в Україні, обрання Україною Європейського вектору розвитку, прагнення нею вступити до асоціації Європейського союзу та Організації Північноатлантичного договору (НАТО), небажання мати будь які відносини з країною-агресором зумовили початок війни між Україною та Росією.

Отже, війна є найвищим ступенем загострення стосунків між Україною та Російською федерацією на шляху боротьби українського народу проти російського окупанта, яка буде відбуватися до тих пір доки український народ не здобуде перемогу над тоталітарним режимом Путіна, застосовуючи усі можливі військові, економічні, гуманітарні, медичні, юридичні та інші засоби до повного відновлення справедливості та виплати контрибуцій по відношенню до держави України та українського народу.

Для перемоги України в цій війні необхідно: - продовжити військовий опір проти Росії; - укра-

їнській армії перейти в контрнаступ та вигнати окупантів з нашої землі; - підтримка державою громадян України та створення сприятливих умов для продовження їх життя в умовах збройного конфлікту та зменшення еміграції молодого покоління;- підтримка західних держав-союзників та введення ними жорстких санкцій для знищення Путінського режиму та економіки Росії; - використати всі можливі методи недопущення ядерної війни; - після перемоги громадяни України та особи які постраждали у наслідок військових дій мають право на контрибуцію від Росії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Словник української мови: в 11 томах. Том 1. 1970. Стор. 669.
2. Кого покарає Міжнародний кримінальний суд? Міфи та реалії звіту щодо України. Європейська правда. Архів оригіналу за 2 лютого 2017. Процитовано 22 січня 2017. Європейська правда. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/experts/2016/11/17/7057564/>.
3. Путин ведет гибридную войну в Украине — эксперт. Архів оригіналу за 20 липня 2014. Процитовано 28 липня 2014. 2022. URL: <https://tsn.ua/ru/politika/putin-vedet-gibridnuyu-voynu-v-ukraine-chtoby-sohranit-svoyu-vlast-ekspert-iz-rossii-412582.html>.
4. Путин ведет в Украине гибридную войну. Архів оригіналу за 19 липня 2014. Процитовано 28 липня 2014. i.press.ua 2022. URL: https://ipress.ua/ru/mainmedia/putyn_vedet_v_ukrayne_gybrydnuyu_voynu_61876.html.
5. Гибридная война. Архів оригіналу за 19 липня 2014. Процитовано 28 липня 2014. Nato Review. 2022. URL: <https://www.nato.int/docu/review/ru/articles/2021/11/30/gibridnaya-vojna-novye-ugrozy-sloyonosti-i-doverie-kak-antidot/index.html>.
6. Видео публикуется впервые - милиция и боевики в Донецке. Архів оригіналу за 31 травня 2017. Процитовано 29 травня 2017. URL: <http://pauluskp.com/news/d336f5614>.
7. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 11 березня 2021 року «Про Стратегію деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя» № 117/2021. Президента України. 24 березня 2021 року. Архів оригіналу за 24 березня 2021. Процитовано 24 березня 2021 року.
8. Словник. Позиція Міністерства закордонних справ України щодо вживання термінології. Актуальні орієнтири державної політики щодо тимчасової окупації Автономної Республіки Крим та м. Севастополя. Київ. Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим. Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, 2020. С. 9.
9. Анексія, окупація, «приєднання» Криму чи «встановлення контролю РФ» над Кримом – який термін правильний? Чому словосполучення «анексований Крим», «анексія Криму» є не зовсім коректними? Крим у контексті окупації: Q&A-посібник для медіа. Київ. Центр прав людини ZMINA. Кримська правозахисна група. Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим. 2020. С. 6-8.
10. Термін «анексія» хибний по відношенню до Криму і суперечить українському законодавству. Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України. 20.11.2020. Архів оригіналу за 06.12.2020. Процитовано 20.01.2021. URL: <https://minre.gov.ua/news/termin-aneksiya-hybnyu-po-vidnoshennyu-do-krymu-ta-superechyt-ukrayinskomu-zakonodavstvu>.
11. Тимчасово окуповані Автономна Республіка Крим та м. Севастополь, п.17 Глосарій назв, термінів та словосполучень, які рекомендовано використовувати у зв'язку з тимчасовою окупацією Російською Федерацією Автономної Республіки Крим, м. Севастополь і окремих районів Донецької та Луганської областей. Київ. Рада національної безпеки і оборони України. 2021. С. 3.
12. Анексія Криму (2014). Вікіпедія — вільна енциклопедія. 2022. URL:[https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D0%BD%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%96%D1%8F_%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%BC%D1%83_\(2014\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D0%BD%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%96%D1%8F_%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%BC%D1%83_(2014)).
13. Encyclopædia Britannica. Crimea Архівовано 22 лютого 2020 у Wayback Machine., цитата: «In May 2014 a report from the Russian Presidential Council for Civil Society and Human Rights estimated that the actual turnout for the Crimean independence referendum may have been as low as 30 percent and that, of those voters, between 50 and 60 percent chose union with Russia». 2022. URL:https://en.wikipedia.org/wiki/2014_Crimean_status_referendum#:~:text=The%20official%20result%20from%20the,Russian%20Federation%20with%20an%2089.
14. Paul Roderick Gregory (5 May 2014). Putin's 'Human Rights Council' Accidentally Posts Real Crimean Election Results. Forbes. Архів оригіналу за 28 червня 2014. Процитовано 22 лютого 2020. URL: <https://www.forbes.com/sites/paulroderickgregory/2014/05/05/putins-human-rights-council-accidentally-posts-real-crimean-election-results-only-15-voted-for-annexation/?sh=78c52cb2f172>.
15. Ilya Somin (6 May 2014). Russian government agency reveals fraudulent nature of the Crimean referendum results. The Washington Post. Архів оригіналу за 6 лютого 2018. Процито-

- вано 22 лютого 2020. URL: <https://www.washingtonpost.com/news/volokh-conspiracy/wp/2014/05/06/russian-government-agency-reveals-fraudulent-nature-of-the-crimean-referendum-results/>.
16. Положение в области прав человека и прав национальных меньшинств на Украине (отчёт БДИПЧ от 12 мая 2014 года). 2022. URL: <https://www.minorities-network.org/ru/resources>.
 17. Путін: Росія визнала «ДНР» та «ЛНР» у кордонах цілих областей. BBC News. Україна. 2022. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-60475354>.
 18. Путин врал, что войны с Украиной не будет. Хронология обмана президента РФ. 2022. URL: <https://www.dw.com/ru/putin-vral-что-vojnju-s-ukrainoj-ne-budet-hronologija-obmana/a-60904218>.
 19. Хронология ужасающей лжи. Как Россия почти четыре месяца обманывала весь мир, утверждая, что не собирается нападать на Украину. URL: <https://news.zerkalo.io/world/10494.html>.
 20. МЗС: Росія атакує Україну з Донбасу, Криму та північного напрямку. 2022. URL: <https://www.dw.com/uk/mzs-rosiia-atakuie-ukrainu-z-donbasu-krymu-ta-pivnichnoho-napriamku/a-60894121>. Марковська Ю. Воєнний стан: що відбувається на Сумщині. ОНЛАЙН. Суспільне. Новини (укр.). Процитовано 24 лютого 2022. URL: <https://sumy.today/news/society/28848-voiennyi-stand-shcho-vidbuvaietsia-u-sumakh.html>. Рудик А. З території Білорусі по Україні завдано ударів 4 балістичними ракетами. ОП//Українські Новини. 24 лютого 2022. URL: <https://sumy.today/news/society/28848-voiennyi-stand-shcho-vidbuvaietsia-u-sumakh.html>.
 21. Білорусь вступила у війну проти України. Громадське. Процитовано. 1 березня 2022. URL: <https://hromadske.ua/posts/bilorus-vstupila-u-vijnu-proti-ukrayini>.
 22. Загроза з Придністров'я: російські військові проводять там нібито «навчання миротворців». 24 Канал (укр.). Процитовано. 28 лютого 2022. URL: https://24tv.ua/zagroza-pridnistrovyya-rosiyski-viyskovii-provodyat-tam-nibito_n1876577.
 23. Ghitis, Opinion by Frida. Opinion: Putin's war was launched on a runway of lies. CNN. Процитовано. 1 березня 2022. URL: <https://edition.cnn.com/2022/02/25/opinions/ukraine-putin-disinformation-ghitis/index.html>.
 24. Російське вторгнення в Україну (2022). Вікіпедія — вільна енциклопедія. 2022. URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B5_%D0%B2%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%BD%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%B2_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%83_\(2022\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B5_%D0%B2%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%BD%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%B2_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%83_(2022)).